

Обавештење за медије

Позивамо вас да медијски испратите отварање нове изложбе Природњачког музеја у

Галерији Природњачког музеја, Мали Калемегдан 5, Београд

„Метеорити, гласници Свмира“

у четвртак, 11. маја 2017. године у 13 часова.

Аутор изложбе: Александар Луковић, кустос минералог.

Изложбу ће отворити академик Видојко Јовић.

Шта су метеорити?

Метеорити су чврста тела ванземаљског порекла која пролазећи кроз атмосферу досегну површину планете. Њихово порекло се углавном везује за астероиде, али постоје и метеорити који на Земљу долазе са суседног Марса или Месеца. Метеори и метеорити су два различита појма и основна разлика између њих је у томе што метеорите налазимо на површини Земље док метеори углавном сагоре у атмосфери.

Сматра се да метеорити потичу из Сунчевог система, имају доста сличности са планетоидима и представљају делове једне распрсле планете сунчевог система. На основу њиховог хемијског састава можемо да изведемо закључак о саставу унутрашњости Земље и других планета.

Метеорити непрекидно падају на земљу, највећим делом у облику прашине (коју запажамо помоћу специјалних уређаја) и утврђено је да се количина метеорских падавина на Земљи креће од 1000 до 10 000 тона дневно.

Метеорити се састоје од легуре никла и гвожђа, или од силиката - највећим делом оливина и пироксена, или од њихове смесе. Нису нађени метеорити који су слични седиментним или метаморфним стенама. Познати су многи системи класификације метеорита, али по саставу се могу груписати на: метеорите гвожђа (Димитровградски), камено-гвоздене (од метала и силиката), камене (Сокобањски и Јелички) и тектите (стакласта тела која се такође убрајају у метеорите).

Изложба

Метеорити су део Природњачког музеја од његовог оснивања и у оквиру изложбе биће представљена уникатна Збирка метеорита музеја. Публика ће имати прилику да види неке од наших најпознатијих метеорита и уједно највреднијих и најстаријих експоната музеја: Сокобањски, Јелички и Димитровградски, који су у Музеј доспели заслугом великана наше науке, Јована Жујовића и Јосифа Панчића.

У оквиру ове збирке били су и неки други метеорити прикупљени почетком прошлог века, као што су Гуча и Чачак, али, као последица бурне историје наше земље и музеја у последњих 100 година, њихова судбина остаје непозната.

Поред наведених метеорита, на изложби ће бити представљени и други чувени метеорити из света, међу којима су Кањон Дабло, Мудрабиља, Хенбери, Бјорбуле, Толука.

Сокобањски метеорит је пронађен 1887. године. Мештани су тада приметили велику куглу која се уз велику експлозију распрсла. Није забележено да је причињена нека штета

Природњачки музеј
Београд

Природњачки музеј
11000 Београд, Његошева 51
тел. +381 11 3442265, факс . +381 11 3446580
e-mail: nhmbeo@nhmbeo.rs

~~нити да је било повређених. Претпоставља се да је метеор имао око 80 килограма, а у околини Сокобање сакупљени су комади који су укупно имали око 50 килограма. Највећи, тежак око 15 килограма, чува се у Музеју. Остали су донирани различитим музејима, од Лондона, Њујорка до Будимпеште и Загреба.~~

Сведочанство о паду метеорита код Алексиначке бање (како се тада звала Сокобања) записао је чувени научник Јосиф Панчић. Он пише да се ужарена кугла видела на 60 километара од места пада. Каже да је народ од „жестоке пуцњаве“ помислио да су ударили Турци, а да су се неки сетили „врелог камења за које знају из предања да кадшто на земљу пада“.

Јелички метеорит је пао у октобру 1889. године, на планину Јелицу код Чачка. Како описују старе белешке, пао је „баш у време ручка“. Пронађене комаде сакупио је и проучио професор Велике школе, Јован Жујовић. Природњачки музеј на поклон је добио примерак тежак око 7 килограма.

Димитровградски метеорит је највећи метеорит које је пронађен у Србији. Због свог гвозденог састава називају га "димитровградско гвожђе". Наизглед скромних димензија, са пречником око 45 центиметара, својим изгледом лако може да завара - тежак је читавих стотину килограма. Откривен је 1948. године.

Изложба ће бити отворена до септембра 2017.

Особе за контакт:

Александар Луковић, аутор, тел. 011 3442 149, 063 7129 955 aca.lukovic@nhmbeo.rs

Александра Савић, 011 3442 149, 063 10 11 949 aleksandra.savic@nhmbeo.rs

Анита Радета, 011 3442 149, 063 768 60 53 anita.radeta@nhmbeo.rs

Радно време Галерије сваког дана (зимско време) и 10-21 час (летње време), понедељком затворено, четвртком улаз слободан у периоду 10- 12 сати. Доступно за особе са посебним потребама.

Улазнице: породична улазница 200 дин., одрасли 100 дин., групе 80 дин. (за најављене групне посете обезбеђено стручно вођење кроз изложбу), пензионери 50 дин. Бесплатно за децу до 7 година, лица са посебним потребама и њихове пратиоце, као и студенте (уз индекс).

Најава групних посета на телефон/ факс: + 381 11 3284 317 или е-маилом: galerija@nhmbeo.rs

С поштовањем,
Природњачки музеј
www.nhmbeo.rs
www.facebook.com/prirodnjacki/